

КРИТИКА НА НАШИТЕ СЪТРУДНИЦИ

Достатъчно бѣше да прочета стихотворението на Анна Стефанова „Отчаяние“ и разказа „Разкаянието“ за да мога да се запозная съ настроението на младата и душа и да почувствувамъ ония трепети на едно младо девойче, което е израсло въ нашата накупѣла действителностъ, която се отразява твърде неблагоприятно върху крехкитѣ и отзивчиви души. Това което лѣха и отъ дветѣ работи на Стефанова ясно показва, какъ нейната душа е вълнувана отъ всичко това.

Както въ стихотворението „Отчаяние“ така и въ разказа си „Разкаянието“ Анна Стефанова дава вѣрна картина на своето настроение.

Стихотворението „Отчаяние“ въ формално отношение е сравнително издържано, макаръ да се желае още въ римата и въ изразната сила на стиха.

Разказа „Разкаянието“ има особена сила; то обема цѣлото същество на четѣца и го кара и той да изпита съжитѣ чувства и мисли.

Но това всичкото още не е достатъчно, защото има още много да се желае, би могло Стефанова да постигне още по-добъръ езикъ и да получи по-широкъ размахъ. А отъ друга страна при разказа би могло да се постигне и по-голяма яснота за четѣца и съ това по-добре и по-бърже да го завладѣе, ако Стефанова имаше точно опредѣленъ методъ при разработване на фабулата. Искане по-внимателно анализиране и на основната идея, защото можеше още да се каже, за да излѣзе разказътъ пълнѣ. Но тръгнала еднажъ по избрания си пътъ азъ вѣрвамъ, че ще успѣе, стига да работи смислено и упорито.

Руйко Г. Стоиловъ

Ето единъ разказъ, който може само да се харесва. Превъзходенъ по сюжетъ — моментъ отъ борбата на човѣка съ морската стихия, — разказътъ ни предава живо частъ отъ трепетитѣ, които съставляватъ живота на приморскитѣ жители.

Съ чудна вещина авторътъ кара читателя да изживѣе тревогата на женитѣ, които очакватъ отъ морето да имъ върне лодкитѣ — натоварени съ ценна риба и още по-ценния синъ или съпругъ. И срѣдъ общото изпитание — едно лично такова, по-близко и по-мило, отъ което да разберемъ още по-добре съдбата на това малко рибарско градче.

Особено правдиво изпѣква горещата вѣра на тия хора, изправени предъ всѣкидневнитѣ опасности, които крие за тѣхъ Черното море. Тѣ сж готови безъ всѣкакво колебание да повѣрятъ живота си на Бога и да му благодарятъ за всѣки успѣхъ.

„Камбаната бие!“ Далече нѣкъде въ борба съ вълнитѣ лодкаритѣ ще чуятъ тревожния звънъ, който ще ги изведе на спасителния брѣгъ.

Чудно хубавъ разказъ, който увлича съ езика и завладява съ картинитѣ си.

Ще завърша съ първата си мисълъ — това е единъ разказъ, който може само да се харесва.

Въ брой 2 на в. „Литературен критикъ“ е помѣстена критиката на Н. Поповъ върху разказа „Два свѣта“ отъ К. Миловановъ. По нервния тонъ и некоректното отнасяне на Н. Поповъ къмъ разказа, ясно личи, че авторътъ на критиката не прави обективна, другарска творческа критика на самия разказъ, а използвайки нѣкои недостатъчно асимилирани отъ него (Н. Поповъ) истини относно изкуството — да разколебае, да обезкуражи К. Миловановъ.

Той самиятъ още не е дошелъ до мисълта, „че и художествената литература, като най-характерна съставна частъ на изкуството е субективно отражение на действителния, обективния животъ“?

Това опредѣление ясно показва пжтя, по който трѣбва да върви съвремениятъ критикъ:

„Когато критикуваме дадени: романъ, разказъ, поезия, опера, картина или скулптура, трѣбва да анализираме преди всичко съдържанието, идеята, прокарани въ критикуванитѣ обекти, и следъ това да разглеждаме художественитѣ сръдства!“

Тукъ именно критиката на Н. Поповъ носи субективенъ, едностранчивъ характеръ!

Явно е, че разказътъ „Два свѣта“ страда отъ художествена страна, но той въ никой случай не попада въ онази група литературни произведения (блѣди, анемични по съдържание, но блѣстящи по форма) за които бащата на най-новия художественъ реализъмъ, М. Горки пише следното:

„Тѣзи литературни произведения приличатъ на бѣчва съ златни обръчи, но... праздна!... А ценното, положителното въ разказа „Два свѣта“ е именно правдивата идея. К. Миловановъ ясно, релефно (ако и съ слаби художествени сръдства) е образувалъ двата непримирими свѣта. Единиятъ — въ лицето на бай-Горановата снаха, — безсраменъ, загиващъ, съ изродена култура, и другиятъ — въ лицето на самия бай Горанъ, чистия, гордия, носителъ на неговата култура, свѣтъ.

Това Н. Поповъ трѣбваше да подчертае по-точно! На края ще пожелаемъ, К. Миловановъ да върви по сжщия ясенъ пътъ, — съ твърдостъ да напишва актуелнитѣ сюжети и да работи повече за художествената имъ шлифовка.

Н. Поповъ, трѣбва да изхвърли отъ критиката си субективния, едностранчивъ елементъ, защото само така ще стане критикъ-творецъ!

Божидаръ Николовъ

ВРЪЗКИТЕ МЕЖДУ СЕЛОТО И ГРАДА

Въ днешната епоха на технически усъвършенствования и голѣмо развитие на човѣшката култура отъ особена важностъ е отражението на този прогресъ върху отношенията между селото и града. И това е така, защото изкуствата, литературата и всички придобивки на духовната култура изобщо иматъ въ основата си материалната култура, която пѣкъ се твори отъ общитѣ усилия на нейнитѣ творци отъ града и селото. Сжщо така и духовната култура трѣбва да се твори съ общи сили, макаръ че тя е застъпена повече въ града, тъй като много скрити ценности има въ селото, които трѣбва да се издирятъ. До голѣма степенъ липсата на духовна култура въ селото се дължи на слабата връзка, която съществува между

селото и града. Но не само това. Въ областта на материалната култура не само че връзката не се поддържа нормално, но съществуватъ и известни противоречия отъ икономически характеръ, които сж плодъ на особената епоха, която преживѣваме.

За да проследимъ историческото развитие на отношенията между селото и града, нужно е да се направи обширна студия, което е невъзможно въ статия, като настоящата. Можемъ само да отбележимъ, че тѣ сж били различни презъ разнитѣ епохи.

Въ западна Европа следъ изнамирането на парната машина се нанесе страшенъ ударъ на занаятчийското съсловие и бързото разрушаване на ржчната промишленостъ